

Bulletin 132

April 2017

Vriendenkring van het Museum Hoeksche Waard

Contributie minimaal €15,00 per persoon per jaar.

De Stichting Vriendenkring is ANBI-geregistreerd.

ING Bank: NL89 INGB 0003 8708 52

Dagelijks bestuur

Voorzitter

Secretaris

Penningmeester

Ledenadministratie

mr. G. Schilperoort

mr. R. van der Waal

tel. 015-2569775

C. Spruit

@: cor.spruit@hccnet.nl

tel. 0186-601385

A. Govers

@: vriendenkring@museumhw.nl

tel. 0186-601535

(dinsdagmorgen)

Redactiecommissie

mr. G. Schilperoort

mr. R. van der Waal

Redactieadres

Hofweg 13

3274 BK Heinenoord

@: rvanderwaal@planet.nl

Lay-out

J. Koster

@: jmwkoster@upcmail.nl

't Hof van Assendelft

Hofweg 13

3274 BK Heinenoord

Boerderij Oost-Leeuwenstein

Dorpsstraat 13

3274 BB Heinenoord

tel. 0186-601535

www.museumhw.nl

@: info@museumhw.nl

Openingstijden

museum

woensdag t/m zondag

13.00 tot 17.00 uur

zaterdag 10.00 tot 17.00 uur

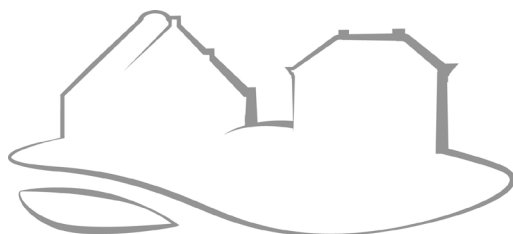
documentatiecentrum

woensdag 9.00 tot 13.00 uur

zaterdag 10.00 tot 17.00 uur

INHOUD

Van de voorzitter	3
Nieuwe vrienden	4
Oproep	5
Een jaar vol veranderingen	6
Even voorstellen	9
Met blijdschap geven wij kennis van...	10
Verslag vriendendag 8 oktober	11
Palen langs de Napoleonroute	15
Activiteitenagenda	21
Alfred Fiedler, 'de Tsjech'	24
Genealogie & Streekhistorie	28
Dialecten Hoeksche Waard	34
De vragenrubriek	39
Vriendenbon	40

**STICHTING
VRIENDENKRING**
VAN HET STREEKMUSEUM HOEKSCHÉ WAARD

VAN DE VOORZITTER

Beste vrienden,

Het eerste Bulletin van het jaar ontvangt u deze keer later dan u gewend bent. Het bestuur van de Vriendenkring heeft besloten om met ingang van 2017 het Bulletin twee keer per jaar te laten verschijnen in plaats van drie keer. Het eerste Bulletin ontvangt u in het voorjaar en het tweede in het najaar. Daarnaast is het de bedoeling dat u tussendoor per e-mail op de hoogte wordt gehouden van nieuwe ontwikkelingen, evenementen en activiteiten met betrekking tot het museum. Vandaar dat u in dit Bulletin verzocht wordt om uw e-mailadres op te geven. Wij willen graag dat zoveel mogelijk vrienden per e-mail bereikbaar zijn, dus geef uw e-mailadres snel door.

Het zal u opvallen dat u deze keer geen acceptgirokaart aantreft om daarmee uw jaarlijkse bijdrage te voldoen, maar een factuur. De betaling met een acceptgirokaart gaat van lieverlee verdwijnen nu het telebankieren een steeds grotere vlucht neemt. U wordt vriendelijk verzocht uw jaarlijkse bijdrage zelf over te maken op het bankrekeningnummer van de Vriendenkring. Dit rekeningnummer is vermeld op de factuur. Net als vorig jaar is de minimumbijdrage voor elke vriend € 15. Velen van u maken een hoger bedrag over en dat wordt altijd zeer gewaardeerd.

Inmiddels is algemeen bekend dat onze directeur Belle van den Berg voor elf maanden met onbetaald verlof om een wereldreis te maken. Bestuurslid Richard Baan vervangt haar in die periode. In dit Bulletin vertelt Belle daar meer over en stelt Richard Baan zich aan u voor.

Voor het jaar 2017 zijn veel activiteiten gepland, waarover u meer leest in dit Bulletin. De expositie "Vak Werk, toen en nu" is nog te zien tot 1 oktober a.s. en op 25 maart zijn de evenementen gestart ter gelegenheid van het feit, dat het 300 jaar geleden is dat Sara Louisa du Faget van Assendelft geboren is. Zij heeft in 1767 (dus 250 jaar geleden) 't Hof van Assendelft laten bouwen in de vorm waarin wij dit nu kennen.

Gert Schilperoort

NIEUWE VRIENDEN

Heel graag verwelkomen wij tot de Vriendenkring van Museum Hoeksche Waard de hieronder vermelde personen.

Het belang van de Vriendenkring voor het museum, en zeker een zo grote als de onze, kan niet genoeg worden benadrukt. Door uw financiële en morele steun kunnen er vele projecten worden uitgevoerd, die zonder deze steun niet uitgevoerd zouden worden.

U kunt er ook wat voor terugkrijgen. Wist u dat u in de studiezaal voor uw bijdrage van minimaal € 15 een jaar lang de uitgebreide collecties op het gebied van genealogie en streekhistorie kunt raadplegen?

Met de nieuwkomers erbij bestaat de Kring nu uit 1491 vrienden.

De nieuwe vrienden zijn:

A. Bravenboer-Weeda	Oud-Beijerland
L. Smit	Nieuwegein
G. Nibbering	Oud-Beijerland
G. en M. Nijenstein-Kroonen	Oud-Beijerland
J.P. Zevenbergen-Herweijer	Strijen
A. Klompe	Oud-Beijerland
N.J. Batenburg-Bakker	Zuid-Beijerland
M.I. Schouten	Maasdam
W.J. IJzerman	's-Gravendeel
R. Vermeulen	Mijnsheerenland
H.J.N. van Krugten	Rotterdam
H.D. Koomans	Heinenoord
B.J. de Koning-Koster	Oud-Beijerland
R. de Koning	Oud-Beijerland
N. Koudijs	Heinenoord
I. van den Oord	Piershil
J. Everse	Oud-Beijerland
J.A. van den Heuvel	Zuid-Beijerland

Emailadres t.b.v. mailings vanuit Museum Hoeksche Waard

Het bestuur van het museum wil graag de vrienden nauwer betrekken bij de activiteiten en de evenementen die in het museum plaatsvinden. Zij denken daarbij aan de opening van een nieuwe tentoonstelling, culturele activiteiten zoals een lezing, boekpresentatie of muziekuitvoering, activiteiten voor (klein) kinderen enz.

Wij hebben van ongeveer 400 vrienden een emailadres, maar daarvan is waarschijnlijk een groot gedeelte alweer veranderd.

Als u belangstelling heeft om op de hoogte gehouden te worden van bovengenoemde activiteiten, dan verzoeken wij u een email te sturen naar:

vriendenkring@museumhw.nl

met als tekst: **'museumactiviteiten' en uw postcode+huisnummer.**

Hof van Assendelft bestaat dit jaar 250 jaar en Sara 300 jaar.
Aanleiding genoeg dus voor een programma van Sara-activiteiten.

EEN JAAR VOL VERANDERINGEN

Op het moment dat ik dit schrijf is het alweer 2017. De jaarwisseling is net achter de rug, tijd voor terugblikken maar vooral ook voor vooruitblikken. Het belooft een heel bijzonder jaar te worden, zowel voor het museum als voor mij persoonlijk. Een half jaar geleden vroeg ik het museumbestuur om een onbetaald verlof voor 11 maanden en daar stemden ze mee in. Iets wat toch niet elke werkgever snel zal doen, dus ik ben erg blij dat het bestuur me deze mogelijkheid geeft. Sinds 1 januari 2017 ben ik met onbetaald verlof en ik mag weer terugkomen na deze sabbatical! Waarom ik nou maar liefst 11 maanden onbetaald verlof heb gevraagd? Om te gaan reizen en zoveel mogelijk te zien van wat de wereld aan mooie landen en culturen te bieden heeft. Nu het nog kan en nu het eindelijk kan: zowel financieel, als qua gezondheid en persoonlijke situatie.

Ook voor het museum belooft 2017 een bijzonder jaar te worden. Er staat immers tijdelijk iemand anders aan het roer. Ook staan er een paar mooie projecten en veranderingen op stapel. De penningmeester van het bestuur, Richard Baan, zal (onbezoldigd) waarnemend directeur zijn totdat ik terugkom na mijn sabbatical. Hij heeft de afgelopen 2 á 3 maanden veel meegekeken en meegewerkt met de dagelijkse gang van zaken in het museum. Zodoende kon hij zich zoveel mogelijk voorbereiden op het waarnemend directeurschap. Bovendien is hij als penningmeester al van veel zaken op de hoogte, zowel van financiële als organisatorische, dus dat helpt. Ik wens hem veel succes maar vooral ook plezier het komende jaar. Ons trouwe leger van vrijwilligers en hij zullen het museum door laten draaien en weer verder brengen, daar heb ik alle vertrouwen in.

Voor de meer inhoudelijke, museale zaken (collectie, tentoonstellingen, beheer en behoud) moesten we echter nog een goede ondersteuning voor Richard zoeken. Hij is immers bankdirecteur van oorsprong. Dat is nog best een overgang naar museumdirecteur. Gelukkig kunnen we al veel steunen op de kennis en ervaring van de vrijwilligers. Maar bij de voorbereidingen voor 2018, ons jubileumjaar, komt wel heel veel kijken. Dat wilden we niet alleen op de schouders van onze vrijwilligers leggen. Ook daar is een oplossing voor gevonden in de persoon van Elke Scheffers. Zij is een zzp-er (www.projectburoscheffers.nl) met ruime ervaring in de museumwereld en met educatieve projecten en tentoonstellingen. We kenden haar al als projectleider van een samenwerkingsproject met twee andere streekmusea, genaamd De Drie Waarden. Zij zal nu de projectleiding op zich nemen voor de voorbereidingen van het jubileumjaar 2018.

In dat jaar willen we een Canon Hoeksche Waard en een daarop gebaseerde tentoonstelling organiseren met bijbehorende publieksactiviteiten en schoolprogramma's. Eén van de twee werkgroepen van dit jubileumjaar, die van de Canon Hoeksche Waard, is zelfs al eind 2016 gestart onder de bezielende leiding van ons bestuurslid museale zaken, Willy Spaan. Aan de hand van 50 zogenaamde vensters, oftewel kleine hoofdstukken, wordt de geschiedenis van de Hoeksche Waard gepresenteerd in hoogte- en dieptepunten, in personen en plaatsen en op een toegankelijke manier. Zodoende sluiten we aan bij de landelijke Canon van de geschiedenis van Nederland, die met name op basisscholen wel gehanteerd wordt bij de (geschiedenis)lessen.

Maar 2018 is nog ver weg. Ook dit jaar, 2017, biedt diverse veranderingen en vernieuwingen. We hopen eindelijk definitief het predicaat Erkend Museum te ontvangen. Voor mijn vertrek heb ik de laatste documenten voorbereid die daar nog voor nodig zijn. De nieuwe werkgroep Collectiebeheer die net van start is zal verder werken aan (onder meer) een Collectie Hulpverlenings Plan. Dat is net zo iets als een calamiteitenplan of ontruimingsplan, maar dan specifiek gericht op onze collectie. De expositie Vak Werk, toen en nu loopt door tot en met 1 oktober, gevolgd door een kunstexpositie. Er zal nog veel promotiewerk ingezet worden om meer bezoekers te blijven trekken. De kunstexpositie moet verder nog georganiseerd worden. Daarnaast staat 2017 in het teken van ambachtsvrouw Sara Louisa du Faget van Assendelft en 't Hof van Assendelft. In dit jaar is het Hof 250 jaar oud en Sara is 300 jaar geleden geboren. Aanleiding genoeg dus voor een programma van Sara-activiteiten, zoals een fietsroute langs buitenhuizen en molens, een klein boekje over Sara, een portretwedstrijd en nog meer. De werkgroep Sarajaar is er al druk mee bezig.

De boerderij Oost-Leeuwenstein is nu nog eigendom van HW Wonen, maar zal in de loop van 2017 verkocht worden aan ons museum, met hulp van de vijf gemeenten in de Hoeksche Waard. Die gemeenten zullen in verband daarmee, als de gemeenteraden daarmee instemmen, voor langere tijd de subsidierelatie met ons vastleggen. Allemaal grote en spannende ontwikkelingen. Achter de schermen rijdt de museumtrein gestaag door: het scannen (digitaliseren) van onze collectie, het beschrijven van onze collectie, de beeldbank, het openstellen van ons museum gedurende 5 dagen van de week, de horeca, de schoonmaak van beide gebouwen, het secretariaat en de evenementenboekingen, de financiële administratie, en het beheer en onderhoud van de gebouwen; noem maar op. Ik zal die dynamiek en bedrijvigheid nog missen!

Ik ben dus heel benieuwd -maar niet bezorgd- over hoe het het museum komend jaar vergaat. Uiteindelijk draait het museum op de vrijwilligers! Dankzij hen en het bestuur, Elke en Richard kan ik gerust op reis, wat ik als een grote luxe ervaar. Ik hoop vol inspiratie weer terug te komen. Intussen kunt u, als u dat wilt, mijn reis een beetje volgen via het volgende reisblog: www.reisblogbb.blogspot.com

Maar zit niet teveel achter die computer: ga vooral naar buiten en bezoek het Museum Hoeksche Waard! Alleen of samen met familie en vrienden, want daar doen we het allemaal voor. Dus voordat ik hier het 'schrijfstokje' overdraag aan Richard, wens ik u een gezond, gelukkig maar vooral ook museaal 2017 toe!

Belle van den Berg, directeur Museum Hoeksche Waard

EVEN VOORSTELLEN

Ik heb gelijk maar het 'schrijfstokje' van Belle overgenomen. Zeker even onwennig, maar toch met veel genoeg. Na een aantal maanden van 'inwerken' heb ik inmiddels mijn draai gevonden in het Museum. Er zijn veel uitdagingen die al door Belle zijn genoemd, maar daartegenover staat zeker het werken met vele vrijwilligers. Een voorrecht om met zoveel enthousiaste, plezierige en gemotiveerde mensen te mogen werken. Ik word hier echt heel blij van en dit geeft mij veel energie om de komende periode de honneurs van Belle waar te nemen.

Wie ben 'ik' dan. Ik ben Richard Baan (58) en bijna 35 jaar woonachtig in 's-Gravendeel, getrouwd, vader van drie volwassen kinderen en inmiddels een kleinzoon. Na een werkzaam leven in de bancaire wereld, ben ik nu al enige tijd actief als vrijwilliger in het sociale domein binnen de Hoeksche Waard en sinds januari 2013 ook als penningmeester van Museum Hoeksche Waard. Samenwerken, gedrevenheid maar ook humor staan bij mij hoog in het vaandel. Dit ga ik dus zonder meer meenemen in mijn functie als waarnemer van Belle.

Toch noem ik nog even enkele aangelegenheden die in 2017 heel actueel gaan worden: het predicaat Erkend Museum (hopelijk voor de zomer), de start van het Sarajaar op 25 maart a.s., de voortgaande samenwerking met de musea in de Krimpenerwaard en de Alblasserwaard en niet te vergeten de voorbereidingen van het jubileumjaar in 2018.

Kortom, een jaar met vele uitdagingen waarvan realisatie alleen maar kan plaatsvinden met de inzet van onze vrijwilligers. Ik heb er zin en we gaan ervoor!!

Richard Baan, waarnemend directeur Museum Hoeksche Waard

MET BLIJDSCHAP GEVEN WIJ U KENNIS VAN...

Het bestuur van Museum Hoeksche Waard heeft in de vacature, die ontstond na het vertrek van Arjan Nobel, voorzien door de benoeming van Jos Everse.

Hieronder stelt zij zich aan u voor:

Sinds 2009 woon ik in Oud-Beijerland. Vier dagen in de week ben ik werkzaam als archiefinspecteur bij het Stadsarchief Rotterdam. Hier inspecteer ik het informatiebeheer bij Rotterdamse

organisatieonderdelen en andere gemeenten en organisaties in de regio. Daarnaast voer ik projecten uit, zoals de verhuizing van 12 km papieren archief en de invoering van een kwaliteitssysteem.

Ik vind het belangrijk mij in te zetten voor de maatschappij, de geschiedenis hiervan te kennen en hier verantwoording voor te nemen. Omdat ik hier weer tijd voor heb, wil ik deze tijd en mijn kwaliteiten graag inzetten in een bestuursfunctie in de culturele sector.

Museum Hoeksche Waard is mij bekend van museumbezoeken en lezingen. Hierbij ben ik onder de indruk geraakt van de enorme hoeveelheid werk, die verzet wordt door een organisatie die vrijwel alleen bestaat uit vrijwilligers. Door mijn werk beschik ik over ervaring met een belangrijk onderdeel van het museum, het Cultuurhistorisch Documentatiecentrum met de genealogische verzameling, de streekbibliotheek en de fotoverzameling. In de periode dat ik bij het Gemeentearchief Delft werkte, was ik projectleider van de Digitale Stamboom, het project waarbij de burgerlijke stand en de doop- trouw- en begraafboeken van Delft door medewerkers van de sociale werkplaats zijn ingevoerd in een database. Ook ben ik bekend met de mogelijke problemen rondom auteursrechten van foto's.

Daarnaast beschik ik over bestuurservaring in diverse functies. Want ook bij vrijwilligerswerk, waar bestuursfuncties toe horen, moet men doen waar hij/zij goed in is. Voor mij is dat organiseren en (het stimuleren van) samenwerken, zowel met mensen binnen de organisatie als met partners daarbuiten.

De aanwezigheid van Museum Hoeksche Waard is van groot belang voor het beheren en tonen van de geschiedenis van de Hoeksche Waard.

De komende tijd laat ik mij graag door de deskundige vrijwilligers op de hoogte brengen van het reilen en zeilen van ons museum; ik heb er erg veel zin in om aan de slag te gaan.

Josje Everse

VERSLAG VRIENDENDAG 8 OKTOBER

door ArieJan Olree

Vandaag is Heinenoord het doel voor het jaarlijkse treffen van oude en nieuwe vrienden die verbonden zijn met de Hoeksche Waard.

Een heerlijk najaarszonnetje is onze geleide naar dit jaarlijkse uitstapje, dat vandaag in het teken staat van het ontstaan en de geschiedenis van de Waard en het deltagebied zoals dat gevormd is na de Sint-Elisabethsvloed van 1421. We zullen daarom een bezoek gaan brengen aan het Biesbosch Museum in Werkendam, gelegen in één van onze Nationale Parken.

Bij aankomst in 't Hof van Assendelft werden we weer welkom geheten door het ontvangstcomité. De dames die altijd paraat staan met een vlotte babbel, met koffie en krentenbol.

Van 't Hof naar Oost-Leeuwenstein. Een mooie, nieuw ingerichte expositie met weer leuke herkenbare objecten uit ons verleden. Buiten vertellen de vanen nog van de vorige opstelling. Altijd tijd tekort want één van de dames daar komt ons waarschuwen dat we weer terug moeten voor het welkom van Belle van den Berg en Gert Schilperoort. Uiteraard vestigt Belle de aandacht op de expositie en Gert vertelt hoe de plannen voor deze dag zijn. Aandacht ook voor een nieuw boek van de werkgroep Dialect: Zôô grôôs azz 'n bezem". We krijgen zelfs te horen dat dit een nog levende taal is, want iemand die Tafeltje Dekje rond brengt wordt een prakkiesrijer genoemd.

Met 60 mensen stappen we in een bus van de Snelle Vliet richting Werkendam. Hemelsbreed is de afstand niet groot, maar toch moeten we omrijden over de brug bij Gorinchem. Schitterend uitzicht zo langs de Merwede en als we de rijksweg afslaan richting Werkendam zie je het landschap langzaam veranderen. Althans na het passeren van Werkendam. Het is dan nog ongeveer 10 km naar het Museum.

Eerst overlaatplekken voor als de waterstand van de rivier te hoog is en oude wielen met boerderijen die op een terp staan of door dijken omgeven worden. Eerst zien we een open landschap en dan langzaam volgt er begroeiing met wilg en riet. Zo is ons beeld van de Biesbosch: water met veel riet en veel wilgen.

De weg wordt steeds smaller en de bus dient af en toe in te houden om een auto te laten passeren en het lukt ook niet om langs fietsers te komen. Maar daar is dan, over een nog niet zo'n oude brug een parkeerplaats met nog een bus en veel auto's, onze eindbestemming voor vandaag. Een intrigerend bouwwerk met een natuurlijk dak zien we. Hoe zou dat er van binnen uitzien ...?

Onze verrassing is compleet door de ruimte, door het uitzicht, gewoon waanzinnig mooi dit gebouw en die ruimte met een prachtig uitzicht op een stuk Biesbosch. Echt een feest er te mogen zijn en een idee te krijgen over het ontstaan van de polders. Schitterende thema's worden in het binnen-museum behandeld en ook het buitengebeuren is de moeite waard. Echt een prachtig museumeiland met een waterloop en ook met moderne kunst die als thema heeft in het land te passen.

Wat mij het meest fascineert zijn de machtige wolkenpartijen en de uitzichten over land en water. Echt een heel goede keuze hiernaartoe te gaan en een volgende keer ook mee te gaan met de fluisterboot of een wandeltocht te maken door het riet en de grienden. Na de koffie met Brabantse koek weer terug naar Heinenoord.

Jammer dat ik het nieuwe boek niet meer mee kan nemen en dus op naar de "Vijf Schelpen". Daar wacht ons een drankje en natuurlijk de spek met peren of erwtensoep. Naar ik me heb laten vertellen eten 65 personen het spek en 14 de soep. Maar het toetje dat bestaat uit aardappelen met karnemelk trekt heel wat minder liefhebbers. Toch maar eens proberen! Een heerlijk zoet toetje met slagroom besluit onze maaltijd.

Of deze locatie volgend jaar weer afgehuurd kan worden ligt aan de gemeente die het restaurantgebouw af wil breken voor dure villa's aan deze mooie locatie aan de Binnenmaas. Ook hen die ik niet heb genoemd maar deel hebben gehad aan de organisatie van deze dag zou ik namens alle deelnemers willen zeggen:

Hartelijk dank en tot de volgende keer....

Onze hartelijke dank aan de heer Olree, die over een eerdere Vriendendag al verslag heeft gedaan en zo bereidwillig was ook van deze Vriendendag een verslag op te stellen. Daarnaast heeft de heer Olree de door hem gemaakte foto's aan ons ter beschikking gesteld.

De redactie

PALEN LANGS DE NAPOLEONROUTE

door Frans van der Straaten

Enige tijd geleden was ik op bezoek bij een goede kennis, Rein van Kralingen. Hoe het ter sprake kwam weet ik niet meer, maar hij merkte op dat er in de Hoeksche Waard nog palen langs de wegen staan uit de tijd van Napoleon. Diezelfde palen had hij gezien in de omgeving van het dorp Rhoon waar hij als kind met zijn ouders woonde. Toen Rein nog op de lagere school zat, ging de klas onder leiding van de schooljuffrouw soms een wandeling maken. De juf vertelde over de omgeving en stimuleerde de klas om goed te letten op kleine dingen. Zij was het die de kinderen wees op de palen en vertelde dat ze nog uit de tijd van Napoleon zouden stammen. Rein is dit nooit vergeten en toen hij later in Mijnsheerenland kwam wonen en aan de Blaaksedijk dezelfde palen zag, was hij blij verrast. Het verhaal van de juffrouw van de lagere school uit Rhoon, de gegevens via internet verkregen, informatie van anderen en eigen veldwerk geven geen compleet beeld en antwoord op alle vragen, maar belichten wel een stukje vrij onbekende historie van onze Hoeksche Waard.

Laten we beginnen bij het begin.

Noord-Zuidroute

De Hoeksche Waard is lange tijd onderdeel geweest van de Noord-Zuidroute. De Noord-Zuidroute is de verbinding tussen belangrijke plaatsen in het noorden; met name de regeringsstad Den Haag en in het zuiden Brussel en Antwerpen.

In de tijd van Napoleon komt bij keizerlijk decreet van 16 december 1811 deze route voor op de lijst als de Route Imperiale IIIe klasse nr 65. Deze route liep van Antwerpen over Bergen op Zoom en Rotterdam naar Den Haag en Haarlem (via het Kuipersveer?). Ook de oude postroute liep via Strijensas en Puttershoek. Oorspronkelijk en tijdens de Franse overheersing liep de route over Puttershoek. Nadat de Fransen waren vertrokken ging het veer van Goidschalxoord een belangrijke rol spelen. De kilometer- en hectometerpalen waar dit artikel over gaat, stonden of staan langs deze route.

De Hoeksche Waard kent twee trajecten in de Noord-Zuidroute. Het eerste traject van de Noord-Zuidroute is de verbinding tussen Goidschalxoord en Strijensas. Deze liep door Heinenoord, via de Blaaksedijk naar Puttershoek en naar Maasdam via de Hoeksedijk. Verder via de Gatsedijk en de Keizersdijk naar Strijen en tenslotte naar de haven van Strijensas. Deze route heeft een aftakking die begint in Puttershoek en via de Molendijk naar 's-Gravendeel loopt.

In de Nederlandsche Staats-Courant No. 76 uit 1898 staat “de aanbesteding van het vervangen van grindverharding door klinkerbestrating, met bijkomende werken op den Rijksweg der 2de klasse no 4 van Puttershoek naar Strijensas, te Strijensas, in de gemeente Strijen”.

Het tweede traject loopt van Goidschalxoord via de Greup, Stougjesdijk en Klaaswaal naar Numansdorp.

Kilometerpaal

Kilometer- en hectometerpalen

Langs de route naar Strijensas zijn nog palen aanwezig. Het zijn kilometer- en hectometerpalen. Deze gietijzeren palen zijn ook elders in de provincie te vinden. Ik heb hiervoor al gemeld dat ze ook in Rhoon ten noorden van het oude veer Rhoon - Goidschalxoord worden aangetroffen. Verder staan ze langs de Vliet in de omgeving van Rijswijk bij Den Haag en nog een enkele elders. Van de 24 oorspronkelijke palen langs de Vliet zouden er nog 11 staan.

Ouderdom van de palen

De schooljuffrouw in Rhoon vertelde dat de palen uit de tijd van Napoleon zijn, maar dat is onjuist. Wanneer ze geplaatst zijn is wat lastig te achterhalen. Bij het bestuderen van de landkaarten uit de tweede helft van de 19de eeuw blijkt dat de palen in de Hoeksche Waard voor het eerst vermeld staan op een landkaart uit 1850. Vóór 1850 geen palen, ná 1850 wel. Eenvoudige conclusie: de palen zijn dus toen geplaatst. Volgens een artikel van de heer Flip Werner, die op dit gebied veel speurwerk heeft verricht, heeft de Provincie Zuid-Holland bestaande eikenhouten palen laten vervangen door de hier vermelde gietijzeren palen. Volgens een onderzoek blijkt dat de palen in 1857 zijn ontworpen door één van de ingenieurs van Rijkswaterstaat in Zuid-Holland. De palen die op de kaarten vanaf 1850 zijn vermeld, waren zeer waarschijnlijk de eikenhouten palen.

Hectometerpaal

Wanneer ze in de Hoeksche Waard door de gietijzeren zijn vervangen is niet duidelijk. Zeker is dat ze in Zuid-Holland in verschillende jaren geplaatst zijn. Die langs de Vliet in 1893 en die langs de weg van Loosduinen naar Naaldwijk in 1858. Ik heb getracht in het Nationaal Archief te Den Haag een antwoord te vinden op de vraag wanneer de palen zijn gezet. Ik kon alleen vinden een tekst uit 1904: “teekening en staat van levering hectometerpalen door Blok” (Blok was toen een aannemer te ‘s-Gravendeel).

Functie en ontwerp

Ze werden vooral geplaatst als hulpmiddel voor het onderhoud van de wegen. Men kon onderhoud van de rijkswegen aannemen van kilometerpaal x tot kilometerpaal y. In andere provincies komen dit soort palen niet voor. Er zijn twee soorten palen. De kilometerpalen met alleen één nummer erop geven de afstand aan tot Den Haag. Het nummer staat rondom, dus aan vier kanten. In Heinenoord palen met bijvoorbeeld nummer 38 en in Strijen 52. De tweede soort zijn de hectometerpalen die om de honderd meter staan en twee cijfers hebben; boven de kilometers en eronder de hectometers, bijvoorbeeld 37 met er onder 8. Dit wil zeggen 37 km en 8 honderd meter vanaf Den Haag. De hectometerpalen hebben maar aan één kant de nummers staan. De kilometerpalen zijn 1.80 meter lang en 20 cm breed. Aan de onderzijde zit een vastgegoten plaat. De palen zijn ongeveer een meter ingegraven. De hectometerpalen daarentegen zijn ongeveer 54 cm hoog en zijn 27 cm ingegraven. De palen zijn in 1857 gemaakt door ijzergieterij “De Prins van Oranje”. Het model komt voor in de fabriekscatalogus van 1870. Kosten toen: 25 gulden per paal.

De meeste palen zijn in de provincie Zuid-Holland door modernisering van wegen en dijkverhoging verdwenen. Ze stonden links of rechts langs de weg of dijk. Bij waterkerende dijken stonden ze altijd aan de binnenkant, dus niet aan de kant waar het water eventueel zou kunnen komen. In Heinenoord stonden ze aan de zuidkant van de dijk daar deze dijk vroeger een waterkerende dijk was. De Hoeksche Waard heeft er relatief nog een groot aantal van en daar mogen we best trots op zijn. Ze zijn in 2009 opgenomen in de Cultuurhistorische atlas Hoeksche Waard. Maar onderhoud en bescherming van de palen heeft nog niet plaats gehad. Wel in Rhoon. Beginnend bij het oude veer van Rhoon staan enkele palen die gerestaureerd zijn op kosten van het Waterschap.

De paaltjes in de Hoeksche Waard, voor zover mij bekend, langs de route naar Strijensas:

- Drie paaltjes gebruikt als hek in Heinenoord tegenover de boerderij “West -Leeuwenstein”. (37-1; 37-2; 37-3)
 - Een uitgegraven hectometerpaal die oorspronkelijk stond in Heinenoord tussen Dorpsstraat 71 en 73 bij de oprit. (37-7)
 - Twee op het terrein van Museum Hoeksche Waard bij ‘t Hof van Assendelft. (38 en 38-8)
 - Vier op het terrein van de boerderij van Museum Hoeksche Waard. (37,5; 39; 47,5; 3-?)
 - Kruising Blaaksedijk - Reedijk. (40)
 - Blaaksedijk bij huisnummer 44. Dit nummer staat aan één kant op de paal, maar op de drie andere kanten staat het echte nummer van de paal: 41. (41)
-
- Blaaksedijk 217A (42)
 - Blaaksedijk 229 (42-3)
 - Blaaksedijk 265 (43)
 - Rustenburgstraat 49 (43-9)
 - Rustenburgstraat 19 (44-4)
 - Schouteneinde 14 (46-1)
 - Schouteneinde 28 (46-2)
 - Schouteneinde tussen 64 en 68 (46-5)
 - Schouteneinde In de tuin van 78 (46-?)
 - Molendijk voor de molen (46-6) aftakking naar ‘s-Gravendeel
 - Hoeksedijk 103 (47-3)
 - Hoeksedijk 97 (47-5)
 - Hoeksedijk 89 (47-7 ?) alleen topje zichtbaar
 - Hoeksedijk 69 (48)
 - Hoeksedijk 13 (48-5)
 - Gatsedijk 22 (49-6)
 - Gatsedijk 42 (49-8)
 - Gatsedijk 58 (50)
 - Gatsedijk 66 (50-1)
 - Gatsedijk 78 (50-2)
 - Keizersdijk 99 (51-4)
 - Keizersdijk 26A (52-2)
 - Tegenover Keizersdijk 11 (52-5)
 - Nieuwstraat 88 (53 en 52)
 - Nieuwstraat 5 (54)
 - Museum Het Land van Strijen (58)

Vlak voor het inleveren van de kopij hoorde ik, dat er een paal in een tuin achter een huis in de nieuwbouw van Heinenoord zou staan. Op zoektocht gegaan en inderdaad, daar stond hectometerpaal 41-3. De eigenaar had hem gekregen van een zoon van een opzichter bij de gemeente Binnenmaas. Volgens de overlevering lagen er vele palen op de stortplaats van de gemeente Binnenmaas. De paal zou ergens aan de Blaaksedijk hebben gestaan. Gezien bovenstaande lijst klopt dit.

- Hectometerpaal 41-3 (niet op de route)

Het tweede traject: van Goidschalxoord naar Numansdorp

Dit traject is door het verkeer zo veranderd, met name verbreed, dat de kans op het vinden van palen vrijwel nihil is. De vraag of ze er gestaan hebben kan ik op basis van oude landkaarten, bijgevoegde foto en de vondst van één paal in dit traject bevestigen. In de studiezaal van Museum Hoeksche Waard in Heinenoord hangt een reproductie van een kaart uit 1867, waarop de kilometerpalen op beide routes staan vermeld.

Als voorbeeld kilometerpaal 43 op de route Goidschalxoord - Strijensas. Deze staat op de Blaaksedijk bij huisnummer 265. Op de route Goidschalxoord - Numansdorp stond deze op de Stougjesdijk bij de splitsing met de Smidsweg. Ook in de Atlas van de Hoeksche Waard, getekend door E. de Raat en uitgegeven bij W. Hoogwerf te Oud-Beijerland in 1909, staan de palen langs beide routes vermeld. Dat ze dezelfde nummers hebben komt omdat de nummering de afstand tot Den Haag aangeeft. De wegen van Goidschalxoord naar de Greup over de Stougjesdijk, door Klaaswaal naar Numansdorp zijn in de 20e eeuw verbreed en aangepast aan het verkeer. Hierdoor zijn de palen langs deze weg verdwenen. Op de foto (volgende pagina) van de Havenweg (nu Rijksstraatweg) tussen Klaaswaal en Numansdorp kun je zien hoe smal de wegen waren. Bovendien is op de foto kilometerpaal 45 te zien. Een duidelijk bewijs dat ze ook op dit traject stonden. De vondst van een paal aan de Goidschalxoordsedijk bevestigt eveneens het bestaan van de palen op dit traject. Het is hectometerpaal 36-9.

- Goidschalxoordsedijk huisnummer 36 (36-9)

Ongetwijfeld zijn er nog meer palen aanwezig, verscholen door grond, heggen of andere beplanting. Het zou mij niet verbazen als een lezer van dit blad nog een paaltje in zijn tuin weet te staan dat hierboven niet vermeld staat. Gaarne dit melden aan het museum. Door een bericht van Pauline Klaver van de werkgroep Schouteneinde werd ik geattendeerd op 6 paaltjes die mij onbekend waren. Wie weet komen er dankzij dit artikel nog meer paaltjes bij. Het is te hopen dat men dit culturele erfgoed op zijn waarde zal schatten en de nog op hun oorspronkelijke plaats staande paaltjes net zo goed zal opknappen als in Rhoon.

Met dank aan de heer Marcel van der Lans van de Historische Vereniging Voorburg voor zijn belangrijke artikelen (o.a. artikel van Flip Werner), de heren H. van Gelderen (werkgroep Schouteneinde), J. Groeneveld (Stichting "Oud-Puttershoek"), M. Klaver, A. Pieters, Alex van der Woel voor zijn waardevolle aanwijzingen, mijn zoon G.A. van der Straaten die mij wees op interessante websites, H.J. Franzen en Rein van der Waal voor hun correctiewerk.

Bronnen:

- Notitie historische mijlpalen Hoeksche Waard, opgesteld door de Werkgroep Schouteneinde in samenwerking met onder meer Stichting "Oud-Puttershoek", versie februari 2017
- Cultuurhistorische atlas Hoeksche Waard, 2009
- De oude kilometerpalen langs de Vliet, Flip Werner, 2009
- www.monumentenzorgdenhaag.nl
- Wikipedia – Kilometerpalen langs de Vliet
- Wikipedia – de Prins van Oranje (ijzergieterij)
- www.geschiedenisvanzuidholland.nl
- <http://www.topotijdreis.nl>

ACTIVITEITENAGENDA

April - November 2017

3/9-04	Nationale Museumweek 'Ons echte goud'
Locatie: Museum Hoeksche Waard
08-04	Kinderactiviteit 'Ons echte goud'
Tijd: 14.00-16.30 uur
Locatie: Oost-Leeuwenstein
29-04	Open Rondleiding
(extra aandacht voor expo Vak Werk toen en nu, thema kraamzorg)
Tijd: 14.00 uur
Locatie: Oost-Leeuwenstein
03-05	Kinderactiviteit 'Archeologie'
Tijd: 14.00-16.30 uur
Locatie: 't Hof van Assendelft
06-05	Monumentenwandeling met gids
thema WO II (77 jaar na de bevrijding)
Tijd: 14.00 uur
Aanmelding via museumwebsite noodzakelijk
Deelname € 5,00 – vrienden € 2,50
11-05	Lezing: 'Boeren van nu'
en bezoek expo Vak Werk toen en nu
Tijd: 19.30 uur
Aanmelding via museumwebsite noodzakelijk
Deelname € 7,50 – vrienden € 5,00
13-05	Sara-jaar en Nationale Molendag
een mooie fietstocht met gids langs buitenhuizen en molens in de Hoeksche Waard
Aanmelding via museumwebsite noodzakelijk
Deelname € 7,50 – vrienden € 5,00
25-05	Toer langs de boer
Tijd: 10.00-16.00 uur
Locatie: Oost Leeuwenstein
27-05	Open Rondleiding
(extra aandacht voor een willekeurige doos uit het depot)
Tijd: 14.00 uur
Locatie: 't Hof van Assendelft
01-06	Lezing: 'Vlasteelt in de Hoeksche Waard'
Met Gerda van Wageningen
Tijd: 19.30 uur
Aanmelding via museumwebsite noodzakelijk
Deelname € 7,50 – vrienden € 5,00

ACTIVITEITENAGENDA

April - November 2017

07-06	Kinderactiviteit 'Bij Sara op de thee'
Tijd: 14.00-16.30 uur
Locatie: 't Hof van Assendelft
24-06	Open Rondleiding
(extra aandacht voor expo Vak Werk toen en nu,
thema landbouw)
Tijd: 14.00 uur
Locatie: Oost-Leeuwenstein
29-07	Open Rondleiding
Tijd: 14.00 uur
Locatie: 't Hof van Assendelft
16-08	Kinderactiviteit 'Buitenspelen'
Tijd: 14.00-16.30 uur
Locatie: Oost-Leeuwenstein
26-08	Open Rondleiding
(extra aandacht voor expo Vak Werk toen en nu,
thema fotografie)
Tijd: 14.00 uur
Locatie: 't Hof van Assendelft
02-09	Sara-jaar
een mooie fietstocht met gids langs buitenhuizen en molens
in de Hoeksche Waard
Aanmelding via museumwebsite noodzakelijk
Deelname € 7,50 – vrienden € 5,00
06-09	Kinderactiviteit 'Fotografie'
Tijd: 14.00-16.30 uur
Locatie: 't Hof van Assendelft
09-09	Open Monumentendag
30-09	Open Rondleiding
Tijd: 14.00 uur
Locatie: Oost-Leeuwenstein
04-10	Kinderactiviteit 'Griezelen'
Tijd: 19.00-20.00 uur
Locatie: 't Hof van Assendelft
18-10	Kinderactiviteit 'Geluk'
Tijd: 14.00-16.30 uur
Locatie: Oost-Leeuwenstein
28-10	Open Rondleiding
Tijd: 14.00 uur
Locatie: 't Hof van Assendelft

ACTIVITEITENAGENDA

April - November 2017

01-11	Kinderactiviteit onthulling van ons nieuwe poppenhuis, de uitslag van de portrettenwedstrijd via de basisscholen en nog veel meer Tijd: 14.00-16.30 uur Locatie: 't Hof van Assendelft
25-11	Sara-jaar: Afsluiting Tijd: 14.00 uur
25-11	Open Rondleiding Tijd: 14.00 uur Locatie: 't Hof van Assendelft

Open Rondleidingen:

Van februari tot en met november wordt elke laatste zaterdag van de maand een rondleiding gegeven door 't Hof van Assendelft of Boerderij Oost-Leeuwenstein. De rondleiding begint om 14.00 uur. U betaalt alleen de entree, de rondleiding is gratis. Vrienden van het museum betalen geen entree, dus als vriend kunt u gratis meedoen aan de open rondleidingen.

Kinderactiviteiten:

Tevens zijn er voor kinderen speurtochten die tijdens de schoolvakanties gratis zijn. Kijk wel even naar de openingstijden van het museum. Er zijn verschillende schoolprogramma's voor alle groepen van de basisschool. Het museum biedt ook leuke kinderfeestjes voor kinderen van 6 tot 12 jaar. Zie voor meer informatie onderstaande website.

**Voor nadere informatie over de activiteiten kunt u de website raadplegen:
www.museumhw.nl**

ALFRED FIEDLER, 'DE TSJECH'

De lotgevallen van een Duitse deserteur.

Door Gert Andeweg

De Tweede Wereldoorlog heeft in het Hoeksche Waards streekmuseum ruime aandacht gekregen. De vraag naar het begeleidende boek bij de tentoonstelling leidde zelfs tot enkele herdrukken. Niettemin, bij een zo breed onderzoek kan zeer gauw een onderdeel onderbelicht blijven. Ik denk aan de lotgevallen van Duitse deserteurs. Met de weinigen die zich aan de Fahnenflucht waagden, liep het doorgaans niet goed af. Werden ze opgespoord dan wachtte hun zelfs na de oorlog nog de kogel.

Mijn herinneringen aan de oorlog gaan terug tot 'de evacuatie'. Ik was 5 jaar oud toen ik op de bok van een paard-en-wagen werd gehesen. Het was februari 1944 toen alle dorpelingen op last van de Duitsers uit Zuid-Beijerland moesten vertrekken. Het grondgebied van het dorp zou worden prijsgegeven aan het water van het Hollands Diep. Ook onze woning, incl. het postkantoor, moest worden ontruimd. Wij vonden een goed heenkomen bij een oom in Klaaswaal: Wim Hoogwerf, elektricien aan de Voorstraat.

Naast Zuid-Beijerland was ook Klaaswaal een bakermat van onze familie, geconcentreerd rond het tramstation dat bekend stond als Café Koster. Ouderen onder u hebben mogelijk nog herinneringen aan Jack Kusters dansorkest dat daar vele jaren heeft opgetreden. Dat Jaap Koster, de bandleider, leiding gaf aan het Klaaswaalse verzet was tijdens de bezetting slechts enkelen bekend. Ver na de oorlog heb ik pas enige interesse gekregen in wat zich rond het 'Wissel', bijnaam voor het stationnetje, heeft afgespeeld.

Het verzet in Klaaswaal

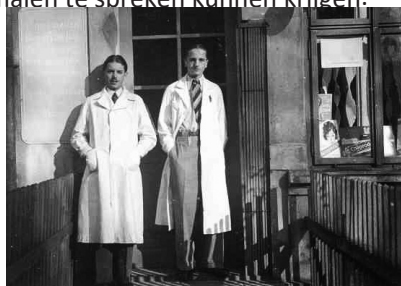
Wel was mij een heer opgevallen die ik daar wel eens aantrof. Hij sprak gebroken Nederlands, was buitengewoon vriendelijk en werd aan mij voorgesteld als Alfred en ter verduidelijking 'de Tsjech', wat dat ook mocht betekenen.

In de loop der jaren vervaagde de herinnering aan Alfred. En dat ik tijdens mijn werkzaamheden in het onderwijs belangstelling begon te ontwikkelen voor Tsjechoslowakije, toen nog een land stevig verankerd in het communistische oostblok, had niets met Alfred van doen. Op onze huwelijksreis naar Tsjechoslowakije in 1968, dat gedenkwaardige jaar waarin de Tsjechen en Slowaken zich tijdens de 'Praagse Lente' tevergeefs van de knellende banden van het rode regime probeerden te ontdoen, gaf niets aanleiding om Alfred aan de vergetelheid te onttrekken. Ook niet tijdens de 'Fluwelen Revolutie' in 1989, toen het de Tsjechoslowaken wel lukte de communisten aan de kant te schuiven.

Alfred Fiedler

Nadat ik mij wat meer verdiept had in de historie van de volkeren in Midden-Europa, viel mij op dat er heel wat Tsjechoslowaken een Duitse naam droegen. Toen pas kwam Alfred Fiedler 'de Tsjech' weer in mijn gedachten. Ik heb enkele nog in leven zijnde verzetsmensen benaderd, zoals Jo Vos(†) en Dirk Dekker(†). Met name de laatste wist mij vele details over Alfreds wel en wee te vertellen en met documenten toe te lichten. Ik ondernam enkele reizen, zoals naar Rotenburg an der Fulda, de laatste woonplaats van Alfred. In dit pittoreske stadje, niet ver van Kassel, had hij een eenmanskapperszaak opgezet. Daar heb ik zijn weduwe enkele malen te spreken kunnen krijgen. Wat ik al eerder vermoed had, zag ik nu overduidelijk bevestigd: Alfred was geen Tsjech, maar een Sudetenduitser. Die wetenschap bracht mij naar het in Tsjechië gelegen Sudetenland. Daar heb ik in het grensstadje Varnsdorf, in het uiterste noorden van het huidige Tsjechië, wat archiefonderzoek kunnen doen. Het 10 km daarvan verwijderde dorpje Nová Chřibská bleek Alfreds geboorteplaats te zijn.

Alfred Fiedler met Helfied Richter, zijn eerste werkgever

Een 95-jarige kwieke dame ter plaatse wist nog herinneringen op te halen aan Alfreds familie en die van zijn weduwe.

Enkele van mijn familieleden stammend uit Klaaswaal, de tantes Lien Vanderlinden-Koster en Gerda van Kessel-Koster(†), memoreerden zijn hulpvaardigheid na de bevrijding. De laatste heeft Alfred en zijn gezin

Alfred tussen Gerda en Lien Koster op 'Het Wissel'. Op de achtergrond Jaap (2^e van links), moeder Koster, Jan, Dirk en hun hond Fop

gedurende tientallen jaren na de oorlog op gezette tijden gastvrijheid verleend bij Alfreds nostalgische tripjes naar Klaaswaal.

Hoe Alfred aan de Wehrmacht is ontkomen, hoe hij werd opgevangen en hoe de Sudetenduitser en zijn familie door de Tsjechoslowaakse autoriteit zijn bejegend, kunt u lezen in mijn essay Alfred Fiedler, 'de Tsjech'. Het bevindt zich in de documentatiecollectie over de Tweede Wereldoorlog van het museum en is in de studiezaal te raadplegen.

Mocht een bezoek aan het museum voor u te belastend zijn, dan kunt u met mij contact opnemen via het redactie-mailadres.

Gert Andeweg

Enkele citaten uit het essay:

Ten tijde van de inlijving van het Sudetenland in het Derde Rijk was Alfred Fiedler een jongeman van 18 jaar.

Al spoedig werd Alfred voor de Wehrmacht opgeroepen, terwijl hij nog niet zo lang tevoren Tsjechoslowaaks staatsburger was geweest. De oorlog was een feit. Polen was Hitlers eerste doel. Ook Alfred moest er heen.

Op een dag nam Lijntje Buzek Dirk apart. Ze vertrouwde hem toe, dat Alfred Fiedler, de bij hen ingekwartierde soldaat, met haar gesproken had en dat deze haar te kennen had gegeven te willen deserteren.

Daarop haalde Alfred een meegebracht kussen voor de dag. Hij pakte een mes en sneed het aan de zijkant zo wijd open dat hij de inhoud naar buiten kon werken. Wat kwam te voorschijn? Geen kapok of ganzedons, wel een colbertjasje, een broek, een overhemd, een stropdas en een naaigarnituurtje.

Had een deserteur aanvankelijk nog een kans er met een aantal jaren tuchthuis en plaatsing in een strafbataljon vanaf te komen, in de laatste oorlogsjaren was voor desertie de doodstraf het geijkte vonnis.

Alfred en Driek hoefden slechts via de achterdeur het huis te verlaten, onder dekking van het geboomte de grote tuin van de Boerenleenbank te doorkruisen en tenslotte op het moment dat de kust veilig was de Voorstraat over te steken. Zo kwamen ze op het erf van de familie Luyendijk, wier zoon Cees bij het verzet betrokken was. Daar troffen ze Jaap Koster.

Jaap Koster heeft Alfreds Wehrmachtuniform in benzine gedrenkt en verbrand.

Alfred had zich al op 5 mei bij de lokale BS aangesloten, voor hem op dat moment de veiligste plek.

Toen hij zijn onderduikadres had verlaten, was hij ingetrokken bij de familie Koster. Alfred, die steeds beter Nederlands sprak, werd praktisch een deel van het gezin, ware het niet dat er ver weg ook nog een familie en een Adele op hem zat te wachten.

De herinnering aan hem zal nog lang voortleven, want als blijk van waardering en vriendschap zijn twee telgen in de Kosterfamilie naar 'Alfred, de Tsjech' vernoemd.

GENEALOGIE & STREEKHISTORIE

Het aantal bestanden, gemaakt na bewerking van de originele bronnen en op de computers in de studiezaal van het museum te raadplegen, is uitgebreid met:

- Oud Rechterlijk Archief Piershil

Archieftoegang 677 (Regionaal Archief Dordrecht, RAD), inventarisnr. 9
Registers houdende aantekening van opdrachten, schuld- en giftbrieven,
huurovereenkomsten, taxaties en verkoopvoorwaarden,
10-1-1794 t/m 18-7-1805

- Oud Rechterlijk Archief Piershil

Archieftoegang 677 (RAD), inventarisnr. 10
Registers houdende aantekening van opdrachten, schuld- en giftbrieven,
huurovereenkomsten, taxaties en verkoopvoorwaarden,
19-7-1803 t/m 12-2-1811

- Oud Rechterlijk Archief Piershil

Archieftoegang 677 (RAD), inventarisnr. 14
Registers houdende aantekening van de processen voor en vonnissen van de
Vierschaar, 2-9-1648 t/m 30-11-1668

- Oud Rechterlijk Archief Piershil

Archieftoegang 677 (RAD), inventarisnr. 15
Registers houdende aantekening van de processen voor en vonnissen van de
Vierschaar, 18-1-1669 t/m 17-7-1788

- Oud Rechterlijk Archief Piershil

Archieftoegang 677 (RAD), inventarisnr. 16
Registers houdende aantekening van de processen voor en vonnissen van de
Vierschaar, 11-9-1789 t/m 12-10-1810

- Oud Rechterlijk Archief Piershil

Archieftoegang 677 (RAD), inventarisnr. 17
Stukken betreffende processen voor de Vierschaar, 3-4-1634 t/m 8-2-1707

- Oud Rechterlijk Archief Klaaswaal

Archieftoegang 591 (RAD), inventarisnr. 13
Stukken betreffende processen, 29-6-1791 t/m 22-9-1791

- Oud Rechterlijk Archief Klaaswaal

Archieftoegang 591 (RAD), inventarisnr. 18
Schepenakten van publieke verkoop van roerende en onroerende goederen
en verhuur, 14-4-1770 t/m 31-12-1800

- Oud Rechterlijk Archief Klaaswaal
Archieftoegang 591 (RAD), inventarisnr. 19
Schepenaakten van publieke verkoop van roerende en onroerende goederen
en verhuur, 22-4-1801 t/m 31-12-1810

- Oud Rechterlijk Archief Klaaswaal
Archieftoegang 591 (RAD), inventarisnr. 20
Ingekomen brieven en verzoekschriften, 2-3-1802 t/m 20-1-1808

- Oud Rechterlijk Archief Klaaswaal
Archieftoegang 591 (RAD), inventarisnr. 21
Ingekomen brieven, 28-6-1804 t/m 25-8-1810

- Oud Rechterlijk Archief Klaaswaal
Archieftoegang 591 (RAD), inventarisnr. 22
Lijsten houdende een opgave van de gepasseerde akten,
31-3-1809 t/m 31-12-1811

- Oud Rechterlijk Archief Klaaswaal
Archieftoegang 591 (RAD), inventarisnr. 23
Schepenaakte van conclusie, 2-8-1752

- Oud Rechterlijk Archief Klaaswaal
Archieftoegang 591 (RAD), inventarisnr. 24
Akte van interrogatie, 19-3-1687

- Oud Rechterlijk Archief Klaaswaal
Archieftoegang 591 (RAD), inventarisnr. 25
Akte van openbare verhuur van landerijen, 25-3-1766

- Oud Rechterlijk Archief Klaaswaal
Archieftoegang 591 (RAD), inventarisnr. 26
Allerhande akten, 9-1-1667 t/m 24-11-1777

- Oud Rechterlijk Archief Klaaswaal
Archieftoegang 591 (RAD), inventarisnr. 27
Akten van taxatie voor de collaterale successie, 27-5-1675 t/m 6-3-1692

- Oud Rechterlijk Archief Klaaswaal
Archieftoegang 591 (RAD), inventarisnr. 28
Bijlagen bij de registers houdende de civiele rollen, 31-7-1709 t/m 24-5-1807

- Oud Rechterlijk Archief Klaaswaal
Archieftoegang 591 (RAD), inventarisnr. 29
Register houdende aantekening van de door schout en schepenen
vastgestelde resoluties en keuren, 6-6-1674 t/m 22-7-1711

- Oud Rechterlijk Archief Oud-Beijerland
Archieftoegang 3.03.08.133 (Nationaal Archief, NA), inventarisnr. 36
Ordinaire rollen van de Hoge en Lage Vierschaar, 18-4-1641 t/m 20-11-1646

- Oud Rechterlijk Archief Oud-Beijerland
Archieftoegang 3.03.08.133 (NA), inventarisnr. 37
Ordinaire rollen van de Hoge en Lage Vierschaar, 10-1-1647 t/m 17-10-1656

- Oud Rechterlijk Archief Oud-Beijerland
Archieftoegang 3.03.08.133 (NA), inventarisnr. 38
Ordinaire rollen van de Hoge en Lage Vierschaar, 4-2-1656 t/m 22-6-1662

*Nieuwe streekhistorische informatie die op de computer van het streekmuseum
is te raadplegen:*

- Middelhoek; Geschiedenis van de familie -, deel IV Hoeksche Waard 1750-
1800

In de categorie streekgenealogieën (SG nummers) zijn nu ook te raadplegen:

SG 1	Kluit. Aanvulling
SG 2	Maasdam. Aanvulling
SG 44	Kleinjan. Aanvulling
SG 433	Van Nederpelt. Aanvulling
SG 417	Visser. Aanvulling
SG 463	Van der Wulp. Aanvulling
SG 592	Overweel. Aanvulling
SG 666	Maaskant. Aanvulling
SG 795	Oprel. Aanvulling
SG 861	Meijer. Aanvulling
SG 890	Smaal. Aanvulling
SG 951	Vlaskamp. Aanvulling
SG 1073a	Schouwenburg. Aanvulling
SG 1217	De Baat. Aanvulling
SG 1449	Kohier 10e penning Mijnsheerenland 1580

- SG 1450** In de schoenen van zijn vader. Over Gijs van Driel (1857-1937), zijn voorouders en zijn nakomelingen door Leen van Driel
- SG 1451** Genealogie Van Dam van Isselt
- SG 1452** Goed beschouwd. Genealogie Schouwenburg
- SG 1453** Het geslacht Uterlyere
- SG 1454** Van Nederpelt
- SG 1455** Kleijne
- SG 1456** Onder de Linden
- SG 1457** Lagendijk
- SG 1458** Labrijn
- SG 1459** De zee was er altijd. Familiekronieken van 1600 tot heden
 Naaktgeboren – Van Schouwen – Kooij – Reedijk
 Dit mooi uitgevoerde en in eigen beheer uitgegeven boek neemt als uitgangspunt het echtpaar Adrianus Abraham Cornelis Naaktgeboren (1911-1969) en Anna Kooij (1921-1996). Hun ouders waren respectievelijk Naaktgeboren-van Schouwen en Kooij-Reedijk. Geslachten die stevig in de Hoeksche Waard geworteld zijn.
 Van alle vier families worden de stamreeksen opgevoerd tot de oudst voorkomende echtparen.
 Daarnaast zijn er hoofdstukken gewijd aan het leven en werken in de Hoeksche Waard, zoals het kerkelijk leven door de eeuwen heen, leven en werken op de boerderij, het onderwijs en zo meer. Een prominente plaats neemt de watersnoodramp van 1 februari 1953 in.
 Hiermee is het boek niet alleen voor genealogen interessant maar ook voor iedereen met belangstelling voor de streekhistorie van de Hoeksche Waard.
 De omvang van het boek is 280 pagina's en is rijkelijk voorzien van foto's.
 Samenstellers en uitgevers Andries Dijkstra & Bert Laarman.
- SG 1460** Louter herinneringen. Een portret van de familie Louter in woord en beeld
- SG 1461** Inschrijvingsregister Ziekenhuisvereeniging Zuid-Beijerland
- SG 1461a** Statuten en huishoudelijk reglement van de Vereeniging voor Ziekenhuisverpleging te Zuid-Beijerland
- SG 1462** Volkspetitionnement 1878. Enkele plaatsen uit de Hoeksche Waard op microfiche

In de categorie Streekhistorie zijn nieuw:

- S 909** Het Hof van Putten en de Hoge Vierschaar door Felix van Hoorn, 2004
- S 1208** Aanvulling: Dijken in Hoeksche Waard kunnen er weer 50 jaar tegen, Hoeksche Waard Exclusief, 4-10-2016
- S 1451** De Waard Magazine, 2e jrg, nr. 2, 2016
- S 1767** Landleven, het boerenbestaan van toen door Ton de Joode, 1981
- S 1768** Het vergeten landleven door Ingeborg Wind, 4e druk, 2007
- S 1769** Programmaboekje Sponsor Fietsdag 2008. Rabobank Hoeksche Waard
- S 1770** Numansdorp, uw aandacht waard, 1988. Uitgave Winkeliersvereniging
- S 1771** Pieter Leeuwenburgh. Een merkwaardig man uit de vorige eeuw door K. Verhoeven J.L. zn, 1972
- S 1772** Diverse artikelen over voornamen in dialect in de Hoeksche Waard door A. Dekker en door N. de Regt
- S 1773** Plaats en functie van de Hoekse Waard in de Randstad door D. de Geus, 1974
- S 1774** Kaarten Gorzen en Aanwassen van den Lande van Essche, CD
- S 1775** Heropening Museum 't Hof van Assendelft op 22-6-2012, toespraak door burgemeester A.J. Borgdorff, CD
- S 1776** Herdenkingsprogramma Watersnood 1953, EO, 1-2-1993, DVD
- S 1777** Streekmuseum Hoeksche Waard. Opname week 50, 2003, RTV Rijnmond, DVD
- S 1778** We werden altijd takkebos genoemd. Een film over het werk in de grienden van Janna Dekker, 2000, DVD
- S 1779** Geschiedenis van Heinenoord door Meeuwes van de Breevaart, 1984
- S 1780a** Film over de kuiperij van Bert Kamerman
- S 1780b** Geluidsopname behorend bij S 1780a
- S 1781** Diverse uitnodigingen i.v.m. kerkelijke evenementen
- S 1782** Lezing van Magda Pons-van Nederpelt over de veranderingen op het platteland voor en na 1950, 17-10-1981. Interview W.A. Boender over de zalmvisserij van Nieuw-Beijerland, 8-4-1983 (geluidsopnamen)
- S 1783** Van biet tot suiker. Campagne 1937-1938 Z.H.B. Suikerfabriek Oud-Beijerland, filmopname okt. 1937.
- S 1784** Film van de TV-uitzending op 30-4-1960 over Oranjefeesten in enkele plaatsen van de Hoeksche Waard

- S 1785** Westmaas in de jaren zestig, een compilatie van filmopnamen door P.-J. Stoof, 5 spoelen met o.a. opnamen van een C.J.V.-reis naar Bernkastel, bouw van 'De Munnik', opening Van der Wulp, de kleuterschool, aardbeienpluk, schaatsen, Westmaas 1964, koeien binnenhalen
- S 1786** Geluidsopname over het eiland de Hoeksche Waard in de Tweede Wereldoorlog, uitzending Bos Radio op 4 en 5 mei 1990
- S 1787** Film met opnamen van de Floriade in Heemstede in 1953 en van de optocht in 1938 in Puttershoek
- S 1788** RTM, historische geluidsopnamen van RTM-trams , CD
- S 1789** HWB Delwaide 6-11-1969; Pouderoijen 11-12-1969; Versloot (geluidsopnamen)
- S 1790** Geluidsopnamen van Cees Verkerk, Uithof 1973
- S 1791** 50-jarig jubileum van het Groene Kruis (geluidsopname)
- S 1792** Gesprek op 18-9-1934 met Christiaan Luijendijk, overleden te Rotterdam op 31-8-1936 (geluidsopname)
- S 1793** Interview over het Streekmuseum Hoeksche Waard met drs. J.E. de Rooy door Jan van Herpen van de AVRO in het programma 't Is historisch, ca. 1975 (geluidsopname)
- S 1794** Over het Vuile Gat naar Tiengemeten door Ton van der Graaf, 2007
- S 1795** Waarden van Zuid-Holland, 1974, uitgave van Stichting Het Zuidhollands Landschap
- S 1796** Tussen 'olmen en knotten' door Arie Pieters, 2016
- S 1797** Hoecke Historie. Nieuwsbrief van de Stichting "Oud-Puttershoek" 2004-2011
- S 1798** Van Dijk, Wim L., l'homme – le peintre – l'oeuvre door C.J. Torres Pastorino, Rio de Janeiro, 1948
- S 1799** Regthuizen in de Hoeksche Waard, 2017
- S 1800** De Hoeksche Waard Herdenkt 1945-1995, CD gemaakt ter gelegenheid van 50 jaar bevrijding met medewerking van diverse Hoeksche Waardse muziekgezelschappen
- S 1801** Tussen rang en stand, Verboden liefde op het Hof van Assendelft door Marja Visscher, 2016
- S 1802** Korte weergave van de dienst gehouden in de NH kerk te Puttershoek op 9-5-1945 door ds. C.A. Korevaar

Peter van Hulst

DIALECTEN HOEKSCHES WAARD

Meer as seventig jaer d'n oorlog

door Arie Biemans

As iemand van bove de tachtig, zôôas ik, 't over d'n oorlog heb, dan is tat de Twêêde Wereldoorlog, toen d'r zôôveul toeriste over ôônze ôôstgrens kwamme datt'r op 'n gegeve ôôgenblik genêês genog meer te ete was. Toen dien oorlog uibrak stonge me bij ôôns thuis op 't platte dak naer Rotterdam te kijke. Bove de Waolhaove viele toen allemael perresjute uitte lucht die d'ruit zagge as sjampinjoëns. Vedderop zagge-me dikke rôôkwolleke van 't bombardement bove de binnestad en hoorde me 't angstañjaogende lewaoi van die bomme en vliegtuige.

'n Paor daege laeter kwamme de Duitsers ôôns durrep binnegereje en ze perbeerde de kindere te paoie mè rollechies drop (die ze zeker eerst erreges anders gerôôfd hadde). Wij deje stoer en pakte ze nied an, maor een bietjie jammer vonge me dat toch wel van die lekkere droppies die an ôônze neus v'rbij ginge. De soldaote maakte wel veul indruk want 't duurde nie lang of we liepe allemael met houte geweerties te knalle.

Azzie as kind in d'n oorlog opgegroeid bin komme daer laeter altijd weer herinneringe van trug, slechte maor ok goeie. Dat ving-ie meschie gek datt'r toen ok goeie dinge waere, maor zôô heb 'k dat wel beleefd. Zôô is mijn bevobeld gebleke datt'r goeie en slechte moffe waere, dus aagelijk waeren 't net meñse! Netuurlijk groei je dan wel op mit haot en wantrouwe tege die lui die zôômaor kwamme binnevalle en de boel hier op z'n kop zettende. Maor ik heb nou nóg kennis an de weduwe van een Duitser die toen as soldaot bij ôôns iñgekwartierd gelege heb. Hij sting ok maor voor z'n nummer in dieñst en tege ôôns dors-tie zachies te zegge dat-ie tegen de poletiek van Hitler was. Met hum hemme dan ok zitte janke toen zijn ouwelui in Dresden omgekomme waere tijdes een vrêeselijk bombardement van de Engelse.

Hêêl slecht was netuurlijk wel, datte Duitsers op 't lest hier alles weggerôôfd hadde en datte meñse uitte stad van d'n honger naer ôôns platteland kwamme om daer nog wat ete te vinge. Ok daerbij kwam-ie goed en slecht tege: veul boere gavve voor niks of voor hêêl waainig geld weg wat 'r nog over was van d'n ôôgst. Maor d'r waere d'r ok die d'r aage schandaolig verrijkte over de rugge van die erreme hongerlijers. D'r wier toen veul gerole, omdat 't geld bekant niks meer waerd was. De stadsmeñse brochte zelfs d'r sieraeye en linnegoed mee om daer ete voor te kenne krijge. Een belangrijke gebeurtenis voor de Hoeksche Waerd waere ze wel, die voedseltochte van de uichehongerde Rotterdammers die mè gevaer voor aage leve hierheen en weer terug moste zien te komme.

Zeker zôô belangrijk was hier vedder netuurlijk 't onder waoter zette van de zuijekant van de Hoeksche Waerd om de tommies uitte Wullemstad tege te kenne houwe. De 'drôôge' durrepe kregen allemael evakkeweas uit 't natte gebied. In ôôñs huis zatte-me mè drie gezinne en een kostganger, saome negentien man! Damme mè zôôveul meñse in êên huis zatte kon netuurlijk niet altijd zonder gevollge blijve. Zôô was t'r wellis ruzie omdajje teveul op mekaors lip zat, maor erreger was dat t'r ziekte en oñgedierte van kwam. We hebbe wel meegemaakt dà deur de vloerplanke van de zolder, waer veul meñse sliepe, bij ôôñs in de huiskaomer de vlooe in je bord viele. D'r was ok gêên echte zêêp meer om je aage goed schôôn te kenne wasse en daerdeur wiere me ok allemael besmet mette schurft. Daer kregen me emmerties vol van die gele zwaovelzalf voor. Dat heb veul schrêêuwe gekost, want eerst mos tan je huid med 'n harden borstel opegemaakt worde en dan ging daer die zalf op.

Een mooie film hadde me saeves as 't donker wier. De moffe schote dan V-waopes naer Antwerrepe en de tommies haalde die neer bove Braebant. Dan ging d'r een hoeraochie op en dat vonge de moffe nie leuk. Maor ja, we hadde niks anders te doen bij 't licht van 'n oliedrijvertie, want je moch toen saeves nie buite komme. Toch beurde dat wel 'n keer: d'r kwam saeves een trem van Numesdurrep-haove vol mè van die grôôte brikette, de kole die gestookt wiere in de lokemetieve van de trem. Iederêên zat zonder brandstof, dus toen die trem op 't Schááñs, middenin 't durrep zôôgenaomd een bietjie moeilik tege d'n hol op kon komme, spronge d'r van alle kante meñse op of om die brikette d'ruit te gooie. De vollegenden ochend hoorde je overal kloppe: iederêên zat de brikette klaainder te maoke om ze in de kachel te kenne douwe.

We lagge toen steeds onder grenaatvuur van de tommies uitte Wullemstad. 't Kefee vamm'n vaoder was gevorderd om d'r menusie in op te slaon. Dan kojje wel tege die Duitsers zegge dat 't toch oñverantwoord was zôô middenin 't durrep, maor daer trokke ze d'r aage niks van an. 'En amme dan getroffe worde?' vroeg m'n vaoder. 'Dann sind Sie schnell im Himmel' zeje ze dan. As de geallieeerde begonne te schiete, kwam d'r eerst een grenaat-kartets. Dan zie je 'n zwart wollekje en op die plak kom effe laeter de echte grenaat terecht. Amme zôô'n wollekje zagge ginge me 't eerste 't beste huis binne en doke achter 'n muurtie. Zôô is mijn twêê keer overkomme, daddik in een huis lag waer pal naest een gerenaot insloog. Dan leg-ie wel te bibbere hoor!

Toen ôôñs kefee nog gêên opslagplaes voor menusie was, zurgde m'n vaoder d'rvoor datter elleken ochend 'n grôôte pan ertesoepte kachel sting.

Behalve erte zat daer allêen koekpee (winterwortel) en knolselderie in, want vlees om d'rin te doen hà me niet. Maor voor waainig geld konne de meïse dan toch d'n ergsten honger wegwerreke voordasse vedder op pad ginge om ete voor thuis te vinge. En voor dat waoterige koppie soep lagge ze dan al in d'n donker voor de deur te wachte tot de zaak ope ging.

In d'n oorlog was de openbaore school gevorderd om krijgsgevangene Russe in te douwe. Die 'makke russe' zôôas die toen genoemd wiere de je waainig anders as zingend marsjere en schuttersputjies graeve. Die putjies zatte dan in 'n mum van tijd vol mè kikkers, padde en andere bêëssies die d'rin gevalle waere.

Die 'makke russe' moste ok werrem ete en om daervoor te kenne zurrege hadde de Duitsers mijn ouwelui aŋgeweze. Ze kregen daervoor de etesrááŋsoene en grôôt kookgerei d'rbij. Errepels, groente en soms wat vlees wiere dus bij ôôŋs thuis gekookt en gebraeje en dat ging in van die grôôte gamelle op een karrechie naer de school. Daer wiere de groente, errepels, vlees en sju vlug achtermekeor uicheserveerd, maor dat konne ze zôô rap nie doen of die Russe hadde 't êene al opgegete voordat 't andere opt'r bord kwam. Of dat nou kwam omdasse zôô'n honger hadde, of omdat heulie dat van huis uit as eetgeweunte hadde weet ik niet. Maor sunt die tijd kregen me as kind wel te hore as moeder bezig was ôôŋs ete op te scheppen en wij alvast een vurrekie prikte: 'Wachte tot alles op je bord legt! We zijn toch gêen makke russe?!'

D'r zijn nog wel een paar vervelende dinge die me te binne schiete azzik an d'n oorlog trugdenkt. Zôô was 'k een keer an 't speule opte brug die vlak bij ôôŋs huis in de weg naer de Buitesluis (Numansdorp) lee. Neffe die brug voor 't wegverkeer lee 'n amparte brug voor de trem die toen op Kluzwaol nog langs de Kolepad ree. As jonges spronge me dan van d'n êene opt'n andere brug en grepe dan gauw de leuning vast. Die brugge lagge zôô ôŋgeveer anderhalve meter uit mekeor, dus best nog een aardige sprong voor 'n klaain jochie. Ik bin dan ok 'n keer een paar meter naer beneje in de slôôt daeronder gestort toen ik 'n keer misgreep.

Omdat ik 't toch nie kon laete was ik weer an 't springe toen d'r een keer uit 't ôoste een Engelse Spitfire an kwam vliege. In de waotertoren zat toen 'n uitkijkpost van de Duitse soldaote en daer dook die jaager op en gaf v'schaaie salvo's kogels uit z'n mietrejeurs. De plak waer ik speulde lee in de vuurlinie dus ik liet mán aage gauw opte brug valle en kroop tege 't betonraŋdjie van 'n paar centimeter hôôg. Bekant 'n ermslengte vedder zag 'k de stofwollekies waer de kogels insloge, maor zellef haddik gelukkig gêen schrammechie.

’n Andere belevenis hamme med ’n koppeltie jonges, toen me an’t snoeke waere opt’n Ouwesluis. Daer begon ’t natte gebied en daer zat veul vis. We hadde ’n ouwe dynamo geslôôpt en van ’t dunne koperdraed an ’n stok een strik gemaakt. Dan ginge-me eerst zoeken naer ’n stilstaonde snoek, en die waere d’r zat in ’t natte gebied. Hêël v’rzichtich mozzie dan perbere die strik over z’n kop te schuive en dan inêês opslaon zôôdat d’n draed achter z’n kieuwe bleef haake. Dat deje-me voor de sport, want je was ’n hêêlen held azzie d’r zôô êëntjie gevange had. Opete deje-me die snoeke niet, want we vonge ze veuls te graeterig.

Maor toen kwam d’r een Duitse soldaat an. Hij zag ôôñs tobbe mettie draedjies om een vissie te vange en hij doch zeker damme perbeerde een maeltie bijmekeer te visse. Daer wou-die wellis effe an meehellepe en hij gooide ’n handgrenaot in de slôôt. ’t Waoter spoot meters bove ôôñze hoofde uit en zôô ver as me konne kijke kwamme d’r allemael visse mett’r witte buikies naer bovene drijve. Die man maakte ôôñs duidelich damme dat maeltie maor gauw op mozze scheppe. Maor dat was hêêlemael ôôñze bedoeling niet, dus nijdich ginge me naer huis.

Toen de Duitsers aandelich vertrokke, wiere d’r erepoorte opte Voorstraet gezet, en daer hemme toen op straet daege omheen gedááñst. M’n vaoder kreeg weer een echte sigret en daer nam-die zôô’n teug van dattie hêêlemael wit wier en vañ z’n stokkie ging. Een naore herinnering uit die daege ving ik, datt’r ’n paar maaisies kaolgeschore wiere en ’n haokekruis opt’r hôôd geschilderd kreges omdasse wat te lief geweest waere voor de Duitsers. Wad ’k nooit zôô goed begrepe heb, is waerom ze toen de wat nettere nevroute liete lôôpe die mett’n ortskommandant eñ z’n offisiere gerommeld hadde. Maor jao, azzie maor ’n jochie van ’n jaer of elf bin begriep-ie netuurlich nog nie zôô veul...

't Jubileum van Ambachsvrouwe Sara en van 't Hof van Assendelft

door Arie Biemans

D'r bin een hôôp meñse in en om 't Museum Hoeksche Waerd bezig, die zôô goed thuis zijn in ouwe pepiere en in andere historische bronne kenne zoeken, dad ik m'n aage d'r niet an waagt om te perbere dat dunnechies over te doen. Met dank an die collegaos ken ik dus veul beter wat van heulie jatte dan daer zelf naer te gaon spitte, om d'r dan iets in ôôñs dialect van te maoke. Van Jannie Roos hè 'k bevôôbeld een mooi stikkie geleze in 't Kompas, dà Sara, de Ambachsvrouwe van de Noord, 300 jaer geleje gebore wier en dassen in 1767 't Hof van Assendelft heb laete bouwe. Dut gebouw bestao nou dus al zôô'n 250 jaer.

Gêên wonder netuurlijk dad ôôñs museum daer dan een dubbel fêêssie van wil maoke voor jong en oud.

Al veul langer az ik m'n aage ken heuge bin de Hoekschewaerders gek geweest op fêêssies, zôôas kerremisse, jaermarte, ôôgstfêêste, ijselijke fêêstdage en fêêste van 't Oranjehuis en nog veul meer; daer doeñ ze altijd graeg an mee en dikkels gaod 'n lekker happie en een glaessie drinke d'r dan ok wel in. As 't museum nou een dubbel fêêssie viert, hoop ik dus damme voor de toelôôp van bezoekers dranghekkies motte plaese en volgnummerties uit motte dêêle om ze allemaal van dieñst te kenne weze. Aage verkeersregelaers hebbe me al, dus laet die 'tsoenaomie' maor komme! Ik zou d'r gêênêes bezwaer tege hebbe as 't Bulletin van de Vriendekring dubbel zôô dik zou motte worde om allêên al de naome van nieuwe leeje op te kenne noeme.

Weet-jie waddik nou ok zôô mooi vingt? Dà Sara zôôveul van meziek hieuw, dassie nied allêên zelf dikkels zong en in 't Hof van Assendelft d'r aage meziekkaomer had, maor dassie ok meziekuitvoeringe bezocht en zôôdoende zelfs een concert van 't wonderkind Mozart bijgeweund heb. Diezelfde Mozart mot volleges 't dagboek vañ z'n vaoder naer Nederland geraaisd zijn en op die tocht ok nog deur de Hoeksche Waerd gereje hebbe, want van de Moerdijk stak-tie over naer 't Sas en ree-die via Strien over de Kaaizersdijk naer Kuipersveer. En om dat nou allemaal te gedenke wordt 'r vandaeg een concert mè meziek van Mozart uichevoerd in de Hervurremde Kerk hier.

Nou me 't toch over meziek hebbe: of tat nou kwam deur Sara's weed-ik niet, maor in de Hoeksche Waerd hebbe de meñse altijd veul belangstelling voor meziek gehad, zôôwel om zelf op een iñstrument te speule of te zinge, as om daernaer aandachtig te luistere. Az-ie kijk naer de veule meziekgezelschoppe, de kore, meziekfestivals en -concourse die we hier van ouwsher hebbe, is 't voor een Hoekschewaerder gêênêes overdreue om te stelle datte meñse hier allemaal zôôveul van meziek houwe, datte êene helft van de bevolking meziek maakt en de andere helft d'r graeg naer luistert. Ik denk dus dat de kerk strakkies wel goed gevuld zel weze en damme een mooi jubileumjaer gaon beleve. Ik weñs jullie daer allemaal veul plezier mee!

De bovenstaande tekst heeft Arie op zaterdag 25 maart jl. ten gehore gebracht voor de deelnemers aan de open rondleiding in 't Hof van Assendelft. Zijn inspiratie was de start van het Sara-jaar op deze dag, waarop onder meer een concert werd gegeven. De tekst van Arie wilden wij u graag laten lezen.

DE VRAGENRUBRIEK

Iedere vriend(in) van het streekmuseum kan één of meerdere genealogische vragen betreffende de Hoeksche Waard insturen.

Met enige regelmaat komen vragen binnen die geen betrekking hebben op de Hoeksche Waard, deze komen niet in aanmerking om geplaatst te worden in het Bulletin.

Antwoorden

649.

In het tweedelig boek over de geschiedenis van de familie De Vroed/t/dt, dat te vinden is in de bibliotheek van het museum, staat een hoofdstuk gewijd aan de familieleden die in de vlasteelt werkten. Het is te vinden vanaf bladzijde 310.

Nieuwe vragen

664.

Herman Scheffer was directeur van de Chr. Bijschool in Oud-Beijerland en is in 1988 aldaar overleden.

De vragensteller is geïnteresseerd hoe het Herman Scheffer is vergaan.

665.

In het boek 'Eilandgeschiedenis in beeld' staat een aquarel van de Strijense Kerkstraat uit 1856 van F. te Boekhout. Dit aquarel is in particulier bezit.

De vragensteller is op zoek naar de eigenaar van dit aquarel en/of naar een goede (liefst kleuren-)foto.

Antwoorden en vragen aan:

P.W. van Hulst

Zevenbergsedijkje 87

3079 DP Rotterdam

e-mail: genealogie@museumhw.nl

Peter van Hulst

Vriendenbon

Nieuwe Vriend:

Dhr/Mevr*:

Straat:

Huisnummer: Postcode:

Woonplaats:

Telefoon:

E-mailadres:

Bankrekeningnummer:

Bijdrage: € (minimaal € 15 per persoon per jaar)

Wil het gratis Fotoboek over de Hoeksche Waard / *Een zee van water**
ophalen / opgestuurd* krijgen.

Deze Vriend wordt aangebracht door:

Dhr/Mevr*:

Straat:

Huisnummer: Postcode:

Woonplaats:

Wil het gratis Fotoboek over de Hoeksche Waard / *'Een zee van water' van Rien Allewijn over de watersnood van 1953 in de Hoeksche Waard en het Eiland van Dordrecht**
ophalen / opgestuurd* krijgen.

* Doorhalen wat niet van toepassing is.